

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Odborová organizace pracovníků správ památkových objektů při Národním památkovém ústavu**, se sídlem Bouzov 8, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské nám. 1, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2008, čj. 12139/2008, o návrhu na vyloučení soudců senátu 7 Ca Městského soudu v Praze z projednávání a rozhodování v této věci,

t a k t o :

- I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 56/2010 a sp. zn. Nao 57/2010 **se spojují** ke společnému projednání a rozhodnutí. Věc bude u Nejvyššího správního soudu nadále vedena pod sp. zn. Nao 56/2010.
- II. Soudci Městského soudu v Praze Mgr. Aleš Sabol, Mgr. Kamil Tojner a Mgr. Jaromír Sklenář **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Ca 275/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 13. 10. 2008, čj. 12139/2008, žalovaný zamítl odvolání právní předchůdkyně žalobkyně proti rozhodnutí Národního památkového ústavu ze dne 15. 9. 2008, čj. NPÚ-302/6566/I/2008.

Právní předchůdkyně žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze. Současně požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta pro řízení o žalobě.

Usnesením ze dne 6. 2. 2009, čj. 7 Ca 275/2008 - 19, městský soud zamítl žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta pro řízení o žalobě. Usnesením ze dne 9. 2. 2009, čj. 7 Ca 275/2008 - 21, městský soud vyzval právní předchůdkyni žalobkyně, aby zaplatila soudní poplatek.

Právní předchůdkyně žalobkyně brojila proti usnesení čj. 7 Ca 275/2008 - 19 kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud odmítl usnesením ze dne 30. 11. 2009, čj. 8 As 64/2009 - 68.

V průběhu řízení o kasační stížnosti rozhodl městský soud usnesením ze dne 7. 8. 2009, čj. 7 Ca 275/2008 - 56, že v řízení bude pokračováno s žalobkyní.

Žalobkyně následně požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta pro řízení o žalobě.

Městský soud usnesením ze dne 22. 4. 2010, čj. 7 Ca 275/2008 - 128, zamítl žádost žalobkyně o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta.

Usnesením ze dne 30. 4. 2010, čj. 7 Ca 275/2008 - 138, pak městský soud zamítl žádost žalobkyně o přerušení řízení do rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci osvobozování neziskových právnických osob od soudních poplatků.

Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti usnesením městského soudu kasačními stížnostmi. V jejich rámci uplatnila i námitku podjatosti senátu 7 Ca městského soudu a navrhla, aby byl senát 7 Ca, resp. předseda senátu Mgr. Aleš Sabol z rozhodování v její věci vyloučen. V kasační stížnosti směřující proti usnesení čj. 7 Ca 275/2008 - 128 uvedla, že „*ve věci rozhodoval vyloučený senát 7 Ca, který má k žalobkyni, resp. osobě za ni jednající (PhDr. H. P.) negativní poměr znemožňující mu věc nestranně a objektivně posoudit. V rozhodování senátu se negativně reflektuje averze senátu vůči předsedkyni žalobkyně spojená s podáním trestního oznámení na Mgr. Aleše Sabola a žaloba podle zák. č. 82/1998 Sb. projednávaná u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 19 C 77/2010. Rozhodování senátu 7 Ca není nestranné a nezávislé, ale je zneužitím soudní moci k vědomému poškozování účastníků.*“ V kasační stížnosti směřující proti usnesení čj. 7 Ca 275/2008 - 138 stěžovatelka vznesla obdobně formulovanou námitku podjatosti vůči Mgr. Aleši Sabolovi jako předsedovi senátu.

Všichni tři členové senátu 7 Ca, Mgr. Aleš Sabol, Mgr. Kamil Tojner a Mgr. Jaromír Sklenář uvedli, že jim nejsou známe žádné důvody, které by zakládaly pochybnost o jejich nestrannosti ve věci.

Nejvyšší správní soud spojil z důvodu skutkové i právní souvislosti obě řízení o podjatosti a vyloučení soudců senátu 7 Ca městského soudu ke společnému projednání a rozhodnutí (§ 39 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Námitky podjatosti neshledal důvodnými.

Ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. předvídá dva na sobě nezávislé důvody vyloučení soudce. Ten je vyloučen z projednávání a rozhodování věci, na jejímž projednávání nebo rozhodování se podílel v předchozím řízení správním či soudním. Důvodem zakládajícím vyloučení může být i dostatečná a objektivně popsitelná míra osobního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či k jejich zástupcům, zavádající důvod k pochybnostem o nepodjatosti. K vyloučení soudce naopak nemohou vést okolnosti spočívající v jeho postupu ve věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kdy je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako výjimečný. Musí být vyhrazen jen závažným důvodům, které soudci brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04 (<http://nalus.usoud.cz>), uvedl, že nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům). Tuto kategorii je však třeba vnímat i v rovině objektivní. Zde je třeba zkoumat, zda reálně existují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý, vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání. Rozhodování o této otázce se však musí dít na základě hlediska objektivního (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2009, čj. Nao 82/2009 - 157).

V usnesení ze dne 14. 7. 2009, čj. Nao 36/2009 - 49, dospěl Nejvyšší správní soud mj. k závěru, že „soudce ve výkonu své veřejné funkce musí být připraven na konfrontaci s byť i nedůvodnou a nepodloženou kritikou a na nikoliv přátelské jednání účastníků, aniž by jej tyto skutečnosti automaticky vyloučily z projednání a rozhodování věci. Lze připustit vznik situací, kdy budou ony „objektivní“ důvody podjatosti natolik silné, že odůvodní vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci, byť se on sám podjatý nebude cítit. Taková situace však může nastat zcela výjimečně. Obecně by se mělo vyloučení soudce z projednání a rozhodování věci pojit i s důvody subjektivními, tedy s poměrem soudce k věci, účastníkům či jejich zástupcům, který mu znemožňuje objektivně a nestranně rozhodnout. Opačný přístup by mohl velmi snadno vyústit v možnost účastníků ovlivňovat složení ve věci rozhodujícího senátu např. podáváním byť i zcela zjevně a zřejmě nedůvodných trestních oznámení, která by pak automaticky vedla k vyloučení soudce.

Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům mohou vzniknout kromě vztahů příbuzenských a obdobných typicky tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, resp. jejich zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský. Podání trestního oznámení na soudce účastníkem pro jeho rozhodovací činnost jistě může za určitých okolností v soudci vyvolat nepřátelský postoj vůči tomuto účastníkovi. Na druhé straně lze jen těžko uzavřít, že tato skutečnost vždy a automaticky vyvolá negativní vztah soudce k účastníkovi řízení. V tomto směru se však posouzení jednotlivých případů vzpírá zobecnění a vždy se bude odvíjet od vážení různých skutečností, pojících se s konkrétní věcí.“

Nejvyšší správní soud neshledal v nyní posuzované věci důvod, aby se od citovaného právního názoru odchýlil. Není zřejmé a z obsahu spisů nikterak nevyplývá, že by soudci senátu 7 Ca, resp. jeho předseda Mgr. Aleš Sabol, v souvislosti s podáním trestního oznámení či podáním žaloby k Obvodnímu soudu pro Prahu 2 bez dalšího mohli nabýt takový negativní vztah k žalobkyni nebo její představitelce PhDr. H. P., který by je vylučoval z dalšího rozhodování. Stěžovatelka tuto skutečnost nijak neprokazuje ani neuvádí argumenty, které by její tvrzení podporovaly. Ba naopak, zůstala v rovině zcela obecného tvrzení.

Akceptace takto obecné námitky podjatosti by také vedla k možnosti kteréhokoliv z účastníků řízení jednoduše ovlivnit, který soudce bude jeho věc projednávat a rozhodovat. Takový přístup by pak znamenal nepřípustný zásah do ústavním pořádkem

zaručeného práva na zákonného soudce. Nejvyšší správní soud tedy neshledal námitky důvodnými.

Namítla-li stěžovatelka, že rozhodování senátu 7 Ca městského soudu, resp. jeho předsedy není nestranné a nezávislé, ale je zneužitím soudní moci k jejímu vědomému poškozování, neuvedla konkrétní skutečnosti na podporu svého tvrzení. Nejvyšší správní soud ze soudního spisu nezjistil nic, co by svědčilo o důvodnosti obav stěžovatelky.

Mgr. Aleš Sabol, Mgr. Kamil Tojner a Mgr. Jaromír Sklenář proto nejsou vyloučeni z dalšího projednání a rozhodování věci uvedené v záhlaví tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. srpna 2010

JUDr. Jan Passer
předseda senátu